

MEGAVAT

INTERNA REVILJA

JAVNO PODJETJE ENERGETIKA LJUBLJANA

POSTNIŃNA PLAČANA PRI POŠTI 1102 LJUBLJANA

 energetika ljubljana
skupina Javni holding Ljubljana

POLNILNI PARK ZA
ALTERNATIVNA
GORIVA

TRAJNOSTNI NAČRT

POGOVOR Z
DIREKTORICO
PODJETJA ŹALE

Irena Debeljak

Bogovi so padli na glavo

Ko je pred desetletji nastal film *Bogovi so padli na glavo*, je šlo za ironijo – za zgodbo o svetu, ki izgubi občutek za mero, ko vanj pade nekaj tujega, nerazumljivega. Danes pa se zdi, da naslov ni več metafora, temveč diagnoza časa, v katerem živimo.

Spremljamo novo zaostrovanje razmer na Bližnjem vzhodu, kjer se odnosi med Izraelom, Iranom in Združenimi državami Amerike znova zaostrojuje. V ospredju so odločitve, ki pogosto delujejo samozavestno in enosmerno, njihove posledice pa čuti celoten svet. Hormuška ožina – ena ključnih arterij svetovne energetike – se ob tem nevarno približuje zaprtju. Svet znova drsi proti robu energetske negotovosti. In to v trenutku, ko še vedno čutimo posledice vojne med Rusijo in Ukrajino, ki je Evropi jasno pokazala, kako hitro lahko energija postane geopolitično orožje.

Dve vojni, dva epicentra napetosti – a ista posledica: negotovost, ki se preliva tudi v naše vsakdanje življenje. Ta negotovost povzroča strah, ki vpliva na naše dožemanje okoliščin in s tem na naše odločanje. V takšnem okolju je še težje ločevati med resničnimi informacijami in zavajajočimi vsebinami, kar dodatno pogloblja občutek negotovosti.

Evropska unija se je po šoku leta 2022 zaradi ruskega plina začela prilagajati, iskati nove vire in graditi energetskega odpornost. A realnost ostaja: zemeljski plin je še vedno pomemben del energetskih sistemov, tudi v Sloveniji. Energetika Ljubljana pri tem ni izjema – kot eden večjih porabnikov zemeljskega plina v državi imamo pri tem še posebej pomembno vlogo, saj na njem v veliki meri temeljita tako sistem daljinskega ogrevanja kot proizvodnja električne energije. To pomeni, da naša odgovornost presega zgolj zanesljivo oskrbo: hkrati moramo premišljeno in postopno graditi pot k večji energetske neodvisnosti in trajnosti.

V okviru prehoda k večji energetske neodvisnosti in trajnosti izvajamo tudi različne projekte, opredeljene v Trajnostnem načrtu, pripravljenem skladno z Zakonom o učinkoviti rabi energije, ter v Strateškem načrtu 2022–2027. Med pomembnejšimi sta projekta energijske izrabe nericiklabilnih odpadkov – toplota in elektrika iz odpadkov (TEO) – ter predelava premogovnega kotla 1 na biomaso. Obe rešitvi lahko prispevata k zmanjšanju odvisnosti od uvoženih energentov ter večji stabilnosti sistema daljinskega ogrevanja in, nenazadnje, k zmanjšanju emisij CO₂. Projekt TEO pa hkrati odpira tudi vprašanja, na katera opozarjajo nevladne organizacije in strokovnjaki s področja varovanja okolja in zdravja. Prav zato je ključno, da o teh rešitvah razpravljamo celovito – z vidika zanesljivosti oskrbe, vplivov na okolje in dolgoročne vzdržnosti.

Le s takšnim uravnoveženim pristopom lahko zmanjšujemo svojo ranljivost za geopolitične pretrese, ob katerih se vedno znova pokaže, kako močno so energetske sistemi povezani z dogajanjem v svetu.

Morda prav v tem tiči ključ razumevanja časa, v katerem živimo. Charles Darwin je zapisal, da ne preživijo najmočnejši, temveč tisti, ki se znajo prilagoditi. A prilagajanje zahteva več kot odziv – zahteva razmislek, sodelovanje in pogum za spremembe.

Razumevanje časa, v katerem živimo, pomeni tudi pripravljenost, da se soočimo z vprašanjem minljivosti. V tej številki smo se dotaknili tudi te, pogosto odrinjene teme. Pogovarjali smo se z Mojco Hucman, direktorico družbe ŽALE, Javno podjetje, d. o. o., ki opozarja, da pokopališče ni le prostor slovesa, temveč tudi prostor skupnosti, identitete in razmisleka.

V tej številki predstavljamo tudi pretekle aktivnosti Energetike Ljubljana, s katerimi smo z različnimi projekti, tehnološkimi posodobitvami in ukrepi učinkovite rabe energije bistveno zmanjšali emisije snovi v zrak ter porabo vode. To niso le številke, temveč konkretni premiki v smeri bolj odgovornega upravljanja z energijo. Hkrati se odpirajo tudi nova področja zakonodajnih zahtev na področju distribucije zemeljskega plina.

Sprašujem se, kako je mogoče, da v času umetne inteligence, satelitskega nadzora in naprednih modelov odločanja delujemo tako neskladno. Globalno se vzpostavljajo energetske krize, lokalno pa se najdemo pred vprašanjem, komu zaupati – levim, desnim ali tako imenovani sredini. Namesto da bi skupaj iskali rešitve, prepogosto spremljamo pranje umazanega perila in metanje polen pod noge, ki razdvajajo javnost.

Zdi se, kot da se izgublja občutek za skupno dobro. Kot brezbriznost do prihodnosti – prihodnosti naših zanamcev. Namesto da bi jo gradili, jo prepuščamo naključju, kratkoročnim interesom in glasnim delitvam.

Bogovi niso padli na glavo zato, ker ne bi imeli znanja. Padli so zato, ker so izgubili občutek za mero, odgovornost in skupnost.

Irena Debeljak

energetika Ljubljana

skupina Javni holding Ljubljana

Interna revija MEGAVAT

izdaja

ENERGETIKA LJUBLJANA, d. o. o.

Verovškova ulica 62 • Ljubljana

Uredniški odbor

Glavna urednica: Irena Debeljak • **Člani:** Doris Kukovičič, Sara Savšek, Rechelle Narat, Ana Černota, Vlado Maričič, Vojko Pucihar, Primož Škerl, Nina Humar, Marko Butala • **Fotografija na naslovnici:** Urban Štebljaj • **Karikature:** Sabina Goršič • **Produkcija:** Vela d.o.o. Ljubljana • **Elektronski naslov uredništva:** megavat@energetika.si

Vodik je ŠIK

Ljubljana je z odprtjem polnilnega parka za alternativna goriva na P+R Stanežiče naredila pomemben korak k razogljičenju prometa. Energetika Ljubljana je ob dogodku »Vodik je šik« predstavila enega ključnih infrastrukturnih projektov, ki združuje električno in vodikovo mobilnost ter postavlja temelje za trajnostni razvoj mestnega prometa.

Polnilni park vključuje 12 polnilnih mest za električne avtobuse ter prvo javno vodikovo polnilnico v Sloveniji, ki omogoča polnjenje avtobusov, tovornih in osebnih vozil ter predstavlja pomemben mejnik pri uvajanju alternativnih goriv. Začetna kapaciteta omogoča dnevno polnitev do 25 avtobusov ali približno 150 osebnih vozil.

Projekt pomembno dopolnjuje razvoj voznega parka Ljubljanskega potniškega prometa. Do poletja bo v promet vključenih 28 električnih avtobusov, število vodikovih pa se bo povečalo na deset. Takšna kombinacija različnih tehnologij omogoča zanesljiv prehod v brezemisijско mobilnost ter zmanjšuje emisije, hrup in onesnaženost zraka v mestu.

Kot je na otvoritvi poudaril namestnik direktorja Energetike Ljubljana Srečko Trunkelj, alternativna goriva niso modna muha, temveč nujna tehnološka rešitev, ki lahko mobilnost iz problema spremeni v del rešitve. Ob tem je izpostavil tudi pomen spremembe potovalnih navad in vloge učinkovitega javnega potniškega prometa.

Pomemben korak predstavljata tudi načrtovana lastna proizvodnja zelenega vodika. Energetika Ljubljana že zaključuje gradnjo sončne elektrarne v Podutiku, kjer bo do leta 2027 vzpostavljen tudi sistem za proizvodnjo vodika z elektrolizo. Ta bo omogočil samooskrbo za mestne avtobuse.

Projekt se umešča tudi v širše cilje Mestne občine Ljubljana, ki želi do leta 2030 doseči podnebno nevtralnost. Župan Zoran Jankovič je ob tem poudaril, da mesto z investicijami v javni promet in energetiko pomembno prispeva k izboljšanju kakovosti zraka, kar potrjujejo tudi zadnje meritve.

Polnilni park tako ni le infrastrukturna pridobitev, temveč simbol prehoda v prometni

Prva javna vodikova polnilnica v Sloveniji, ki omogoča polnjenje avtobusov, tovornih in osebnih vozil, predstavlja pomemben mejnik pri uvajanju alternativnih goriv.

sistem prihodnosti – takšen, ki za seboj pušča bistveno manjši okoljski odtis.

D. K.

30 milijon nepovratnih sredstev za projekt BIOMASA

Energetika Ljubljana je z uspešno pridobitvijo 30 milijonov evrov nepovratnih sredstev za projekt Biomasa naredila pomemben korak k nadaljnjemu razogljičenju sistema daljinskega ogrevanja. Pogodbo o sofinanciranju sta sredi marca podpisala minister za okolje, podnebje in energijo mag. Bojan Kumer in direktor Energetike Ljubljana Samo Lozej, sredstva pa so namenjena prestrukturiranju ogrevalnih sistemov v obdobju 2025–2029.

Projekt BIOMASA predstavlja nadaljevanje strateškega zmanjševanja uporabe premoga v Ljubljani. Po zagonu plinsko-parne enote, ki je uporabo premoga že občutno zmanjšala, bo nova biomasna enota omogočila skoraj popolno opustitev tega energenta. Danes premog predstavlja še približno 15 odstotkov energentov, po izvedbi projekta pa ga v sistemu praktično ne bo več.

Nova enota bo temeljila na rabi lesne biomase, predvsem lesnih sekancev domačega izvora. Gre za enega največjih tovrstnih pro-

jektov v Sloveniji, z visoko energijsko učinkovitostjo in pomembnim okoljskim učinkom. Projekt bo zagotavljal 60 megavatov toplote in 20 megavatov električne energije ter hkrati prispeval k zmanjšanju emisij in večji energetski neodvisnosti.

Rezultati dosedanjih vlaganj so že vidni. V primerjavi z letom 2001, ko je TE-TOL na letni ravni izpustil skoraj 500 ton prašnih delcev, so se emisije do leta 2025 zmanjšale na zgolj 7 ton ob primerljivem obsegu proizvodnje. Projekt Biomasa ta trend še dodatno krepi.

Cilj je jassen: nadomestiti fosilne vire z obnovljivimi in lokalno dostopnimi energenti ter zagotoviti stabilno, trajnostno oskrbo z energijo. Projekt hkrati prispeva k večji energetski varnosti ter podpira cilje države in Mestne občine Ljubljana na področju zmanjševanja emisij.

Projekt BIOMASA tako ni le investicija v energetskega infrastrukturo, temveč pomemben korak v smeri bolj trajnostnega in odpornega energetskega sistema Ljubljane. Zanj imamo že pridobljeno gradbeno dovoljenje, trenutno pa potekajo postopki za izbor izvajalca. Zaključek projekta je predviden leta 2029.

D.K.

V polnilnem parku je 12 polnilnih mest za električne avtobuse.

Minister MOPE mag. Bojan Kumer in direktor Energetike Ljubljana Samo Lozej sta po podpisu pogodbe o nepovratnih sredstvih projektu BIOMASA tudi simbolično prižgala zeleno luč.

Več kot pokopališče: ŽALE kot prostor spomina in skupnosti

Pogovor z Mojco Hucman, direktorico ŽALE, Javno podjetje, d. o. o.

POGOVARJALA SEM SE DORIS KUKOVIČIČ

ŽALE so za večino ljudi prostor slovesa. A hkrati so mnogo več kot to – so prostor spomina, kulture, arhitekturne dediščine in tihega razmisleka o življenju. V času, ko se spreminjajo družbene navade, odnosi do smrti in načini slovesa, se spreminja tudi vloga pokopališč v mestu. Postajajo pomemben del javnega prostora, ki povezuje preteklost in sedanost ter soustvarja identiteto skupnosti.

O tem, kako danes razumemo pomen pokopališč, kako se spreminjajo pogrebni rituali, kakšna je vloga trajnosti in kako ŽALE odgovarjajo na potrebe sodobne družbe, smo se pogovarjali z Mojco Hucman, direktorico podjetja ŽALE. Spregovorila je o odgovornosti, ki jo nosi njeno delo, o ljudeh, ki so v središču njihovega poslanstva, ter o tem, kako ohranjati dostojanstvo prostora, ki ga zaznamujejo najgloblja človeška čustva.

ŽALE niso le javno podjetje, temveč prostor spomina, kulture in dediščine. Kaj vam osebno pomeni ta vloga?

Zame je to predvsem velika odgovornost in hkrati čast. ŽALE razumem kot poseben prostor, kjer se prepletajo osebne zgodbe ljudi, zgodovina mesta in širša kulturna dediščina. Pokopališča niso le prostori slovesa, ampak tudi prostori spomina, spoštovanja in razmisleka o življenju.

Naše delo presega zgolj izvajanje stori-

tev. V veliki meri smo tudi varuhi spomina, kulture in odnosa do minljivosti, ki ga kot družba prenašamo naprej. Prav zato je pomembno, da svoje delo opravljamo z veliko mero spoštovanja, občutljivosti in profesionalnosti.

Hkrati so ŽALE pomemben del identitete Ljubljane. Naša naloga je, da to dediščino ohranjamo in razvijamo, da bodo ti prostori tudi v prihodnje ostali dostojanstveni, urejeni in odprti za vse generacije.

Kaj po vašem mnenju pokopališča danes predstavljajo skupnosti?

V sodobnem mestu pokopališča dobivajo večplastno vlogo. Poleg svoje osnovne funkcije postajajo tudi pomembni javni prostori, ki združujejo zgodovino, arhitekturo, umetnost in naravo.

Številna pokopališča so pomemben del kulturne in arhitekturne dediščine, hkrati pa predstavljajo zelene površine, ki imajo v urbanem prostoru vedno večjo vrednost.

Plečnikove Žale so del kulturne in arhitekturne dediščine

Ljudem omogočajo stik z naravo, prostor za miren sprehod ali razmislek.

V tem smislu pokopališča niso le prostori spomina na preteklost, temveč tudi pomemben del identitete mesta in skupnosti. Prispevajo k občutku kontinuitete, pripadnosti in spoštovanja do generacij, ki so bile pred nami.

Imate občutek, da se odnos ljudi do slovesa in spomina v zadnjih letih spreminja?

Da, spremembe so precej opazne, saj se pogrebni rituali spreminjajo skupaj z družbo in kulturo, v kateri živimo. Ljudje si danes želijo bolj osebnih in avtentičnih slovesov. Pogrebi niso več vedno strogo formalni, temveč pogosto odražajo življenje, značaj in vrednote pokojnika.

Družine želijo aktivno sodelovati pri oblikovanju slovesa, dodajati osebne elemente – glasbo, besede ali simboliko, ki je bila pokojniku blizu. To kaže, da ljudje vse bolj razumejo slovo kot pomemben življenjski trenutek, ki ima veliko osebno, simbolno in čustveno vrednost.

Tovrstna sprememba pogrebnih ritualov za svoje pomeni, da je organizacija pogreba pogosto zelo zahtevna, hkrati pa je to še zadnja priložnost za predstavitev nekoga, ki je živel. Skrb za »narediti prav« in »dober pogreb« predstavlja pomembno komponento, kadar zadeve v zvezi s pogrebom niso vnaprej določene ali dorečene.

Ob tem opazamo tudi izrazit upad skrbi za grobove, prehod z navadnih sveč na e-sveče. Prav tako oblačila udeležencev pogreba niso več tako skrbno izbrana kot nekoč, sam pogreb pa spremlja manj cvetja kot v preteklosti.

”Naše delo presega storitve – smo varuhi spomina, kulture in odnosa do minljivosti.”

Se vam zdi, da imajo mlajše generacije drugačen odnos do ritualov in tradicije?

Mlajše generacije pogosto razmišljajo nekoliko drugače o ritualih in tradiciji, kar je naravno, saj vsaka generacija prinaša nove poglede in vrednote. Opaziti je več individualnosti pri načinu slovesa in spominjanja.

Kljub temu pa ostaja potreba po simbolih, obredih in prostoru za spomin zelo prisotna. Morda se oblike nekoliko spreminjajo, vendar je temeljna potreba po dostojanstvenem slovesu in ohranjanju spomina univerzalna.

Ali znamo kot družba dovolj govoriti o minljivosti – ali je to še vedno tabu tema?

Zdi se mi, da imamo na tem področju še vedno nekako dvopolno situacijo. Po eni strani se izogibamo razpravam o smrti, po drugi strani pa se presenetljivo skrbno in spoštljivo zavzemamo za dostojen pogreb,

Mojca Hucman, direktorica ŽALE Javno podjetje, d. o. o.

ki ostaja eden izmed osrednjih dogodkov posameznika.

Še vedno pa ostaja tabu tema lastna smrt ali lastna izguba. To najraje potisnemo stran od sebe in o tem ne govorimo. Nemalo ljudi se na nas obrne z izrecno željo po lastnem pogrebu, odgovor na vprašanje, ali so o tem govorili s svojci, pa je skoraj vedno enak.

Zato je prostor za pogovor o smrti, minljivosti in žalovanju nujno potreben. Prav je, da ga odpiramo.

pomembno, da poleg strokovnosti razvijamo tudi človeško toplino, razumevanje in empatijo.

To spodbujamo z odprto komunikacijo, medsebojno podporo in rednim strokovnim izobraževanjem. Pomembno je, da imajo zaposleni občutek, da so slišani in da lahko svoje mnenje izrazijo brez zadržkov. Trudimo se ustvarjati okolje, v katerem vsak zaposleni čuti, da je njegov prispevek pomemben.

Iz dolgoletne sodelavke ste stopili v vlogo direktorice. Kaj vam je ta korak prinesel – in morda tudi vzel?

Ta korak mi je prinesel širšo perspektivo in možnost, da aktivneje soustvarjam razvoj podjetja. Vloga direktorice pomeni več odgovornosti, več odločitev in več razmisleka.

Morda je ta korak deloma vzel nekaj vsakodnevnih neposrednosti, vendar se trudim ohranjati bližino in dostopnost.

Ko danes pogledate svojo pot – na kaj ste najbolj ponosni?

Najbolj sem ponosna na to, da smo kot ekipa uspeli ohraniti temeljne vrednote – strokovnost, spoštovanje in človečnost.

Ponosna sem tudi na sodelavce, ki svoje delo opravljajo predano in odgovorno, pogosto daleč od oči javnosti.

Kaj vas pri vašem delu najbolj gane ali preseneti?

Vedno znova me gane iskrena hvaležnost ljudi, ki se znajdejo v težkih življenjskih trenutkih. Tudi majhne geste spošto-

Drevo hvaležnosti

Umetnija iz okraskov z drevesa hvaležnosti

vanja in razumevanja imajo lahko velik pomen.

Preseneča pa me tudi moč človeške povezanosti – kako ljudje v trenutkih slovesa najdejo načine, da se med seboj podprejo in ohranijo spomin na svoje bližnje.

Seveda pa so presenečenja lahko tudi negativna. Ko že misliš, da si videl že vse, kar človeški um premore, ugotoviš, da si šele na začetku.

Mnoge je nagovoril projekt Drevo hvaležnosti. Kako ste ga vi doživeli?

Ta projekt ima zame posebno mesto. Pokazal je, da lahko že majhna dejanja ustvarijo prostor za skupno razmišljanje, spomin in povezanost.

Kako pomembno je sodelovanje z lokalno skupnostjo in mestom?

Sodelovanje z lokalno skupnostjo in mestom je za razvoj ŽAL zelo pomembno. Pokopališča niso zgolj infrastrukturni prostor, temveč tudi del kulturne in zgodovinske identitete mesta.

Zato je dialog z različnimi institucijami, strokovnjaki in skupnostjo ključnega pomena.

Kako skrbite, da ŽALE ostajajo prostor dostojanstva za vse?

Naše vodilo je, da mora biti prostor slovesa odprt in dostojen za vse ljudi. Ljubljana je raznolika skupnost, zato se trudimo zagotavljati pogoje za različne oblike slovesa.

Kako vidite prihodnji razvoj pokopališč in vlogo trajnosti?

Razvoj mora biti dolgoročen, premišljen in trajnostno naravn. Iščemo ravnovesje med prostorskimi možnostmi, okoljskimi vidiki in potrebami skupnosti.

Trajnost razumemo kot odgovorno ravnanje z okoljem, prostorom in ljudmi. Ni le okoljska, temveč tudi socialna.

Delujete v okviru Skupine JHL. Kaj vam pomeni to povezovanje?

Povezanost vidim kot veliko priložnost za razvoj, izmenjavo znanj in širšo perspektivo pri razumevanju potreb mesta.

Kaj bi si želeli, da občani Ljubljane najbolj razumejo o vašem delu?

Da naše delo ni zgolj organizacija po-

grebnih storitev, temveč skrb za prostor spomina, spoštovanja in dostojanstva.

Naš cilj je, da vsak posameznik v težkem trenutku dobi podporo in spoštovanje, ki si ga zasluži.

MEGAAT

Celostna podpora žalujočim

ŽALE, Javno podjetje, d.o.o. v aprilu 2026 uvaja Program celostne podpore žalujočim, namenjen vsem, ki po izgubi bližnjega potrebujejo dodatno oporo. Program zapolnjuje vrzel med pogrebnim obredom in nadaljnjim procesom žalovanja ter poudarja pomen sočutne in strokovne pomoči.

Program obsega dva sklopa:

- klinično terapevtsko podporo, ki vključuje individualno svetovanje, krizno pomoč in skupinsko terapijo pod vodstvom klinične psihologinje, ter
- podporni program, ki v manjših skupinah omogoča deljenje izkušenj, medsebojno podporo in učenje osnovnih strategij soočanja z izgubo.

Več informacij o programu je na voljo na spletni strani www.zale.si.

Beležimo še eno uspešno leto

SARA SAVŠEK

Dogodki četrtnih skupnosti, akciji za zemeljski plin in električno energijo, zadovoljni odjemalci – kombinacija za uspešno leto.

Kot je že običajno, v prvi številki Megavata vsako leto predstavimo pomembne številke, ki smo jih dosegli v preteklem letu in nič drugače ne bo niti tokrat.

Po dolgem času smo se družili z odjemalci, ponudili pa smo jim tudi več akcij, ki so se izkazale za uspešne. Dogodki četrtnih skupnosti, ki smo se jih udeležili, so se začeli spomladi, zato smo v tem obdobju oblikovali tudi prvo akcijo zemeljskega plina, imenovano Ugodni plin 2025/1. Akcija je trajala od maja do konca julija, ker pa je bil odziv nad omenjeno akcijo precejšen, smo akcijo podaljšali do konca leta 2025, odjemalci pa so si z vstopom v akcijo akcijsko ceno zemeljskega plina zagotovili kar do konca aprila 2026.

V obe akciji Ugodni plin se je v letu 2025 vključilo nekaj več kot 720 odjemalcev, od tega je bilo skoraj 50 novih odjemalcev. Glede na to, da je bila po dolgem času to naša prva akcija, ki smo jo intenzivno oglaševali, smo bili nad rezultatom navdušeni.

Z željo po presežku teh rezultatov smo s 1. 2. 2026 začeli z novo akcijo zemeljskega plina Ugodni plin 2026/1, ki pa se počasi že približuje številkam, ki smo jih dosegli lansko leto.

Decembra pa smo začeli oglaševati tudi akcijo električne energije 2026/1, ki je bila aktivna od 1. januarja 2026. V decembru smo prejeli 95 pristopnih izjav, približno deset odjemalcev pa se je odločilo za menjavo dobavitelja in so tako postali naši novi odjemalci.

Ob tej priložnosti vabimo vse bralce Megavata, ki še niste naši odjemalci ali pa bi si želeli zagotoviti akcijsko ceno, da se odločite za pristop k akcijama.

O uspešnem letu 2025 poročajo tudi številke, ki jih zbirajo sodelavci v klicnem centru kot odziv odjemalcev. Povprečna ocena, ki smo jo dobili v lanskem letu, je 4,81 točk od možnih 5 točk. Ta številka je zelo visoka in pove, da smo dobavitelj, ki ustrezno skrbi za svoje odjemalce in jim nudi pomoč, ko jo le-ti potrebujejo. Stranke lahko oddajo tudi komentarje na prejete informacije oziroma pomoč in vsi komentarji govorijo o tem, da so jim sodelavci uspešno in predvsem hitro dali vse potrebne

informacije in jim ponudili ustrezno pomoč.

Zadovoljstvo uporabnikov redno spremljamo v javnomnenjskih panelnih raziskavah, ki potekajo štirikrat letno v okviru Javnega holdinga Ljubljana. Anketiranci so zadovoljstvo s storitvami Energetike Ljubljana v letu 2025 v povprečju ocenili z oceno 3,60 od možne ocene 5. Kot tudi že v preteklosti, je bilo največ zadovoljstva s storitvami družbe v poletni panelni raziskavi (3,67), najmanj pa v zimski (3,56), kar je posledica sezonske narave naše dejavnosti. V hladnejših mesecih zaradi višjih računov za ogrevanje vedno prejmemo nekoliko nižje ocene.

Pred nami so pomladni meseci, ko bodo ponovno zaživel dogodki četrtnih skupnosti in zagotovo bo druženje tudi letos tako uspešno, kot je bilo lansko leto. O prvem dogodku leta 2026 in ostalih novostih, ki jih pripravljamo v Sektorju za trženje pa vam bomo poročali že v naslednji številki Megavata.

MEGAVAT

Energetika Ljubljana
skupina Javni holding Ljubljana

Preklopi na

UGODNI
PLIN

AKCIJSKA CENA PLINA:
0,04490 EUR/kWh

Cena velja od
1. 2. 2026 do 31. 12. 2026.

Podrobnosti akcije najdete na spletni strani www.bivanjudajemoutrip.si.

Trajnostni načrt: pot razogljčevanja daljinskega ogrevanja v Ljubljani

PRIMOŽ ŠKERL

Trajnost je zadnja leta, če ne desetletja, prisotna na vsakem koraku Evropske unije (EU): nižanje emisij novih avtomobilov je zapovedano, dizlu se dodaja trajnostno proizveden biodizel, bencinu pa metanol, gradijo se sončne in vetrne elektrarne ter baterijski hranilniki in še mnogo več.

EU spodbuja učinkovito daljinsko ogrevanje kot trajnostno rešitev, ki zmanjšuje porabo energije, povečuje rabo obnovljivih virov in prispeva k nižjim emisijam toplogrednih plinov. Slovenska zakonodaja zato zahteva energetsko učinkovitost sistemov daljinskega ogrevanja (SDO) v več zakonih in predpisih: Zakon o učinkoviti rabi energije (ZURE) določa letne prihranke SDO ter merila za energetsko učinkovitost, Zakon o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (ZSROVE) pa zapoveduje povečevanje deleža obnovljivih virov energije (OVE) v SDO. Novela zakona o obnovljivih virih energije je bila sprejeta konec leta 2025, pripravlja se tudi sprememba Uredbe o trajnostnih merilih za biogoriva in emisiji toplogrednih plinov goriv

Trajnost ni več izbira

Zakonodajne zahteve se še zaostrojujejo: že dlje časa je v sprejemanju novela ZURE-1, ki med drugim narekuje pospešeno uvajanje OVE v SDO z mejniki na približno vsakih pet let, pri čemer je končni delež OVE od leta 2045 zahtevan nad 75 %. Za primerjavo – trenutni delež OVE v ljubljanskem SDO znaša okrog 10 %, ki jih zagotavlja sokurjenje lesne biomase v bloku 3 skupaj s premogom.

Zakonodajalci se zavedajo, da prehod s pretežno fosilnih virov na obnovljive ni niti enostaven niti hiter. Umeščanje novih energetskih objektov v prostor in pridobivanje dovoljenj je dolgotrajno, prav tako njihova gradnja. Zato je že ZSROVE zahteval pripravo trajnostnega načrta, s katerim SDO razkrijejo svoje načrte za prehod na nizkoogljčne vire.

Trajnostni načrt mora po zahtevi ZSROVE vsebovati:

- analizo OVE in odvečne toplote na območju SDO za uporabo v SDO,
- možnosti zmanjševanja izgub, nižanje temperatur medija, optimizacije obratovanja,
- možnosti povezovanja SDO z elektroenergetskim sistemom z namenom prilaganja odjema in shranjevanja presežkov elektrike,
- ocena investicijskih stroškov in časovnice za izvedbo ukrepov,
- druge metrike prehoda na trajnostno obratovanje SDO.

Trajnostni načrt se izdelava za obdobje desetih let z novelacijami vsaka štiri leta. Glede skladnosti z lokalno energetsko politiko mu mora podati soglasje tudi lokalna skupnost.

Pri nas smo kot izhodišče za izdelavo trajnostnega načrta uporabili Strateški načrt družbe 2021-2027, ki opredeljuje izgradnjo naslednjih proizvodnih virov:

- plinsko parna enota (v nadaljevanju PPE),
- kotel na biomaso, ki bo nadomestil premogovni kotel 1,
- objekt »toplota in elektrika iz odpadkov« (TEO),
- velika toplotna črpalka na rečno vodo,
- novi viri odvečne toplote.

Ob proizvodnih virih je pomembno razvijati tudi distribucijski del SDO, da bo:

- omogočal priključevanje virov odvečne

toplote na SDO,

- izvedel prehod dela območja SDO na sistem višje generacije, ki bo obratoval z nižjimi temperaturnimi režimi,
- vsak odjemalec lahko aktivno sodeloval pri odjemu toplote s prilagajanjem svoje moči času dneva,
- omogočal povezovanje z elektroenergetskim sistemom,
- omogočal širitve na nova območja in povečeval izkoriščenost obstoječega SDO,
- ustrezno prenavljan in vzdrževan.

Prehod na nove vire in razvoj sistema

Največji vpliv na trajnostno vzdržnost SDO bo imela menjava obstoječih proizvodnih virov. Dejansko se trenutno nahajamo v obdobju največje izgradnje novih proizvodnih virov po prvih treh premogovnih blokih na začetku SDO v Ljubljani, ki so se gradili leta 1967 (bloka 1 in 2) in 1984 (blok 3). Velik premik k znižanju emisij CO₂ na enoto proizvodnje elektrike in toplote predstavlja že PPE z menjavo energenta s premoga na zemeljski plin, biomasni blok, TEO in velika toplotna črpalka pa bodo ta prehod nadaljevali. Na osnovi trenda izgradnje novih virov so bili pripravljene obratovalni režimi, ki bodo pomagali k velikemu razogljčenju toplote iz SDO. Pri tem je ključno obravnavanje toplote iz TEO kot odvečne toplote, česar trenutna zakonodaja še ne naslavlja.

»Trajnostni načrt ni samo za industrijo – je za vse nas.«

V nasprotnem primeru bi se moralo gorivo iz odpadkov kot energent TEO deliti po izvoru na približno polovico obnovljivega in polovico fosilnega deleža – to bi predstavljalo oviro za večje razogljičenje SDO.

Naš trajnostni načrt zelo dobro sledi zahtevam osnutka novele ZURE-1 po razogljičenju, ki je povzet v trikotnikih na ilustraciji 1. Vsaka stranica trikotnika predstavlja eno vrsto proizvodnega vira toplote:

- OVE in odvečno toploto,
- Toploto iz soprodukcije (SPTe) ter
- Vršne fosilne vire – kotle.

Delež vsakega vira predstavlja točko na svoji stranici med 0 % in 100 %, skupna vsota vseh treh deležev pa je seveda vedno 100 %. V vsakem trikotniku je označeno zeleno polje z dopustno mešanico proizvodnih virov. To polje se z leti manjša proti desnemu vogalu trikotnika, ki predstavlja 100 % OVE in odvečne toplote ter 0 % fosilnih kotlov in 0 % SPTe. Rdeča točka v trikotnikih predstavlja strukturo proizvodnih virov toplote v letu 2026 (PPE, blok 3 in vršne vire), rumena točka leto 2030 (biomasni blok, PPE in vršne vire) ter modra točka leto po dokončanju TEO, skupaj z biomasnim blokom in PPE. Razvidno je, kako struktura toplote sledi zelenemu dopustnem območju strukture virov do trenutno zadnjih znanih zahtev za leto 2045. To obenem tudi potrjuje zakonsko skladnost strategije razvoja virov podjetja.

Obratovalni diagram zmagovalne kombinacije virov je prikazan na ilustraciji 2.

Na nivoju MOL je bila izdelana tudi študija možnih virov odvečne toplote, ki bi se priključili na daljinsko ogrevanje. Identificirala je približno 200 GWh/a potencialnih virov na območju daljinskega ogrevanja, vsega skupaj pa 441 GWh/a. Njihova aktivacija zaradi nizkih temperaturnih nivojev in posledično potrebnih prilagoditev za uporabo v sistemu daljinskega ogrevanja zahteva precejšnja investicijska in prostorska sredstva, kar njihovo realno možnost uporabe odmika, obenem pa manjša tudi realni obseg količin. Po drugi strani je največja verjetnost, da se bo velik del tako pridobljene odvečne toplote porabil kar pri proizvajalcih samih, le viški v času izven ogrevalne

sezone se bodo dali na razpolago drugim odjemalcem. V izračunih smo zato upoštevali po našem mnenju bolj konzervativne in realne količine odvečne toplote, in sicer 15 GWh v letu 2028 ter 25 GWh v letu 2030.

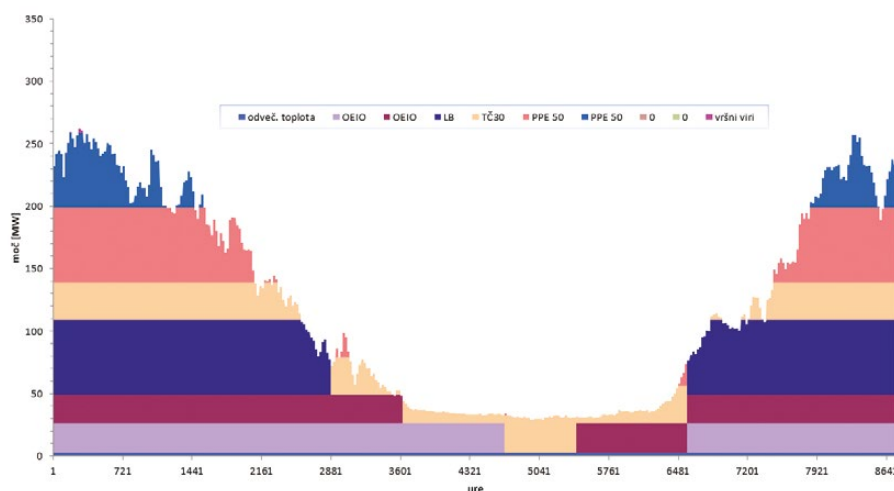
Viri sami po sebi niso dovolj

Poleg novih virov pa je potrebno postoriti še precej več, da se bo SDO približal modernim, novejšim sistemom v nordijskih državah. Eden od ključnih ciljev modernizacije SDO je nižanje temperaturnega režima. Trenutno segajo temperature odvoda od 80 do 118 °C, v povprečju pa nekaj nad 100 °C v ogrevalni sezoni. Temperature povratka se gibljejo celo leto okrog 60 °C ± nekaj stopinj. Tu s samimi viri ne moremo storiti kaj dosti, saj te temperature narekujejo odjemalci s svojimi trošili. Predvidevamo, da bi se z ustreznim vzdrževanjem in boljšimi nastavitvami toplotnih postaj ta temperatura v večini časa lahko srednjeročno spustila na 50 °C, dolgoročno pa pod 45 °C. V tem smislu razmišljamo o uvedbi sistema bonus/malus za ceno toplote glede na doseženo temperaturo povratka posamezne toplotne postaje (t.i. kvaliteta odjema toplote). Projekt je dolgoročen, saj poleg modela in močne komunikacije z odjemalci zahteva tudi uvedbo ustrezne številne opreme (t.i.

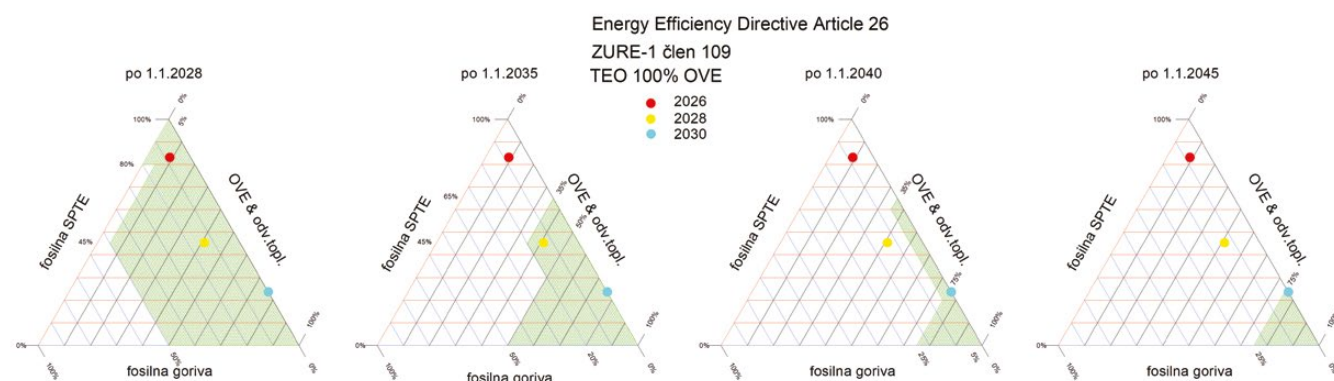
pametnih toplotnih števec), ki omogočajo ustrezne meritve, potrebne za obračun kvalitete odjema toplote.

Trajnostni načrt vsebuje navedeno in še več. Verjamemo, da pravočasna uvedba vseh navedenih ukrepov lahko pripelje sistem daljinskega ogrevanja MOL na čelo starejših večjih SDO v regiji po ključu okoljske in trajnostne sprejemljivosti.

MEGAWAT

Obratovalni diagram SDO po uvedbi načrtovanih virov

Zahteve zakonodaje po razogljičenju proizvodnih virov po obdobjih do leta 2045

Zmanjševanje emisij snovi v zrak v enoti TE-TOL v številkah

IRENA DEBELJAK

Razvoj Termoelektrarne-toplarne Ljubljana (po pripojitvi k Energetiki Ljubljana: enota TE-TOL) je že od začetka obratovanja tesno povezan z izboljševanjem kakovosti zraka v Ljubljani. Prehod z individualnih kurilšč na daljinsko ogrevanje je predstavljal enega ključnih okoljskih ukrepov, po letu 2000 pa je razvoj usmerjen predvsem v tehnološko in okoljsko posodobljanje proizvodnje.

Energetika Ljubljana tako ostaja ključni nosilec trajnostne oskrbe z energijo v Ljubljani in pomemben dejavnik pri izboljševanju kakovosti zraka v urbanem okolju. Dodatne pomembne izboljšave na področju emisij prinaša tudi obratovanje plinsko-parne enote PPE-TOL.

Drugačna struktura goriv:

- delež premoga v letu 2025: le še 22,65 %,
- večja vloga zemeljskega plina in obnovljivih virov,
- bistveno nižje emisije ob enaki zanesljivosti oskrbe.

Učinkovito daljinsko ogrevanje, ki temelji na sproizvodnji toplote in električne energije ter vključuje obnovljive vire energije, ostaja eden ključnih sistemskih ukrepov za izboljšanje kakovosti zraka v mestih. Omogoča zmanjševanje potrebe po individualnih kurilščih, centraliziran nadzor nad emisijami ter uvajanje čistejših in učinkovitejših tehnologij.

Zmanjševanje emisij SO₂

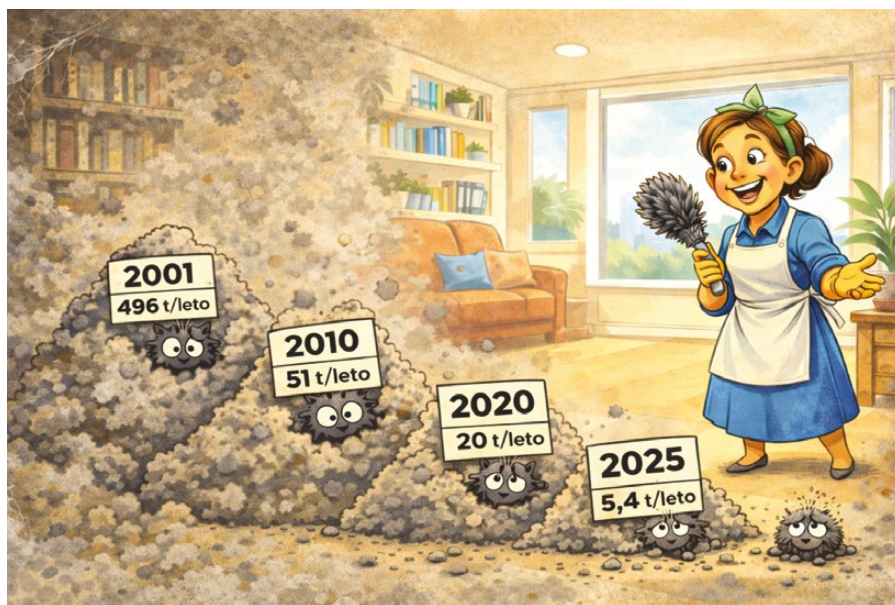
Po letu 2000 so se emisije žveplovega dioksida (SO₂) v enoti TE-TOL zniževale, kar je posledica kurjenja premoga z nizko vsebnostjo žvepla. Dodatni ukrepi, ki so prispevali k zmanjševanju, so:

- sokurjenje biomase (od 2008),
- postopno opuščanje premogovnih enot (K2 – 2021, K1 – 2025),
- zmanjšana poraba premoga po zagonu PPE-TOL (2025).

Danes enota TE-TOL dosega mejne ravni emisij BAT zaključkov tudi brez razžveplovalnih naprav, kar je rezultat premišljene izbire goriv in načina obratovanja.

Zmanjševanje emisij NO_x – od primarnih ukrepov do sistema DENO_x.

Na področju dušikovih oksidov (NO_x) je bilo po letu 2000 izvedenih več ključnih ukrepov:

Primarni kurilno-tehnični ukrepi (po letu 2000):

- optimizacija zgorevanja,
- rekonstrukcija sistemov zgorovalnega zraka,
- izboljšanje izkoristkov.

Projekt DENO_x:

- uvedba selektivne nekatalitične redukcije (SNCR) na kotlu 3 (2020), ki predstavlja ključen tehnološki preskok pri zmanjševanju NO_x in doseganju ravni emisij BAT zaključkov za velike kurilne naprave,
- dodatno zmanjšanje zaradi manjše porabe premoga po zagonu PPE-TOL (2025).

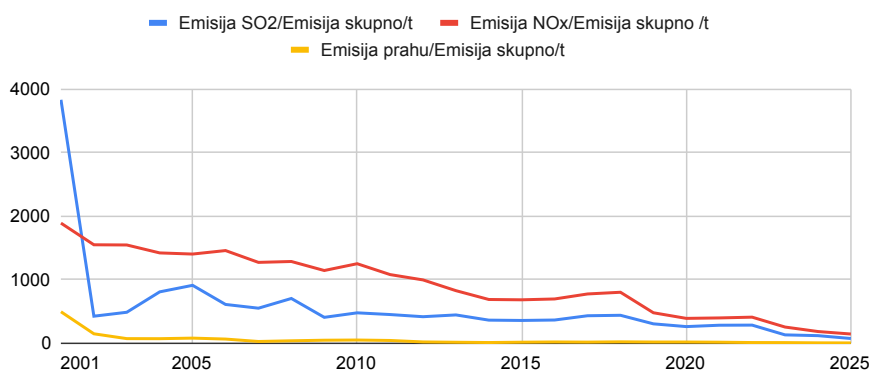
Ključni poudarki

V obdobju 2001–2025 so bili doseženi izraziti okoljski učinki:

- emisije SO₂ so se zmanjšale za približno 98 %,
- emisije NO_x za približno 92 %,
- emisije prahu za skoraj 99 %.

Ti rezultati potrjujejo uspešno dolgoročno usmeritev Energetike Ljubljana v zmanjševanje vplivov na okolje ter prehod v čistejšo in učinkovitejšo energetske proizvodnje.

MEGAWAT

Skupna emisije prahu, SO₂ in NO_x iz enote TE-TOL v obdobju 2001 - 2025. Podatek je podan v tonah.

Emisije metana v distribucijskem sistemu: Zahteve za poročanje se še zaostrojujejo

ZORAN KIBAROVSKI

V 86. številki revije Megavat smo pisali, da je v začetku avgusta 2024 začela veljati Uredba (EU) 2024/1787 Evropskega parlamenta in Sveta o zmanjšanju emisij metana v energetske sektorju in spremembi uredbe (EU) 2019/942.

Uredba med ostalim tudi operaterjem distribucijskih sistemov nalaga vrsto dodatnih aktivnosti pri ugotavljanju in kvantificiranju emisij metana. Podjetja so dolžna evidentirati količine uhajajočega metana v procesu izgradnje, obratovanja in vzdrževanja distribucijskega sistema. V poročanje so vključeni distribucijsko omrežje, merilno-regulacijske postaje in polnilnice stisnjene zemeljskega plina, brez priključkov in notranjih napeljav.

Skladno z uredbo moramo v sektorju za oskrbo s plinom (SOP) izvajati vrsto dodatnih aktivnosti, ki so vezane na odkrivanje uhajanj metana in odpravo napak (program LDAR – Leakage detection and repair):

- Vse nove lokacije, ki so bile dane v obratovanje, je treba ponovno preveriti v roku 9 mesecev.
- Po izvedenem popravilu je treba ponovno kontrolo opraviti najpozneje 45 dni po izvedenem popravilu, uhajanja, manjša od predpisanih vrednosti, pa se ponovno preverijo najpozneje tri mesece od datuma ugotovljenega uhajanja.
- Evidentirati je treba vse lokacije, pri katerih je prišlo do uhajanja metana v procesu razplinjanja, zapljinjanja plinovodov in poškodb, ki jih povzročijo tretje osebe, ter določiti količino uhajajočega metana.
- Evidentirati je treba lokacije in količine metana, ki so bile v procesu razplinjanja in zapljinjanja plinovodov skurjene na bakli.
- Vsa ugotovljena uhajanja nad predpisanimi vrednostmi (500 ppm za nadzemne in 1000 ppm za vkopane plinovode) je treba sanirati in odpraviti uhajanje plina v roku 5 dni.

Bistvena sprememba se nanaša na izvajanje sistemske kontrole omrežja. Do sedaj je bilo treba sistemsko kontrolo glede na material, tlačno stopnjo plinovoda in število ugotovljenih uhajanj na km omrežja izvajati v obdo-

bju od 4 do 6 let. Nova uredba pa predpisuje kontrolo plinovodov na tri leta. To predstavlja bistveno povečan obseg dela, ki ga z obstoječim kadrom ne bomo mogli opraviti. Tudi ta uhajanja je treba evidentirati in kvantificirati uhajajoče količine.

Kontrolo s pripravo poročila po merilno-regulacijskih postajah je treba izvajati vsakih devet mesecev, po polnilnicah stisnjene zemeljskega plina pa na osem mesecev.

Poročanje o emisijah metana za sistem distribucije plina

Prvo poročilo je bilo pripravljeno že za leto 2024, poročilo za leto 2025 pa je bilo treba oddati do 5. 2. 2026 in je bilo pripravljeno za uporabo specifičnih emisijskih faktorjev za vse vire, ki so opredeljeni v dokumentu DVGW GaWas Methanemissionen (Version 2.0, Bonn, julij 2025). Emisije metana v letu 2025 so prikazane v spodnji tabeli in znašajo 8.310 kg oziroma 247,64 ton ekv CO₂.

Zahteve poročanja se skladno z uredbo vsako leto zaostrojujejo. V poročilo za leto 2026 bo treba poleg specifičnih emisijskih faktorjev vključiti tudi rezultate meritev na terenu, kjer je

to mogoče. Potrebna bo primerjava emisij na viru in emisij na lokaciji ter po potrebi korekcija specifičnih emisijskih faktorjev glede na dejanske izmerjene količine na našem omrežju.

V SOP smo že pričeli z izvajanjem meritev in kvantificiranjem emisij metana po merilno-regulacijskih postajah. Ugotovljene emisije se bodo uporabile pri poročanju za leto 2026.

Pri pripravi poročil o emisijah metana preko GIZ DZP sodelujemo tudi z ostalimi operaterji distribucijskih sistemov v RS in smo za namen poročanja za leto 2026 že pripravili Metodologijo za določanje emisij metana po MRP in CNG polnilnicah ter Metodologijo za določanje emisij metana pri poškodbah tretjih oseb in uhajanjih, ugotovljenih pri izvajanju sistemske kontrole omrežja. To nam bo omogočilo pretvorbo uhajajočih količin v kg in izpolnitev zahtev uredbe glede kvantificiranja in zmanjševanja emisij metana v ozračje iz našega distribucijskega sistema.

MEGA AT

LASTNA SREDSTVA - VSE EMISIJE	Vrednost emisij metana	Enota	Vrednost emisij CO ₂ eq IPCC AR6	Enota
C-2 Plinovodi brez hišnih priključkov				
C-2.2 Puščanja-permeacija	508,680	[kg izpustov / a]	15.158,664	[kg izpustov / a]
C2-3 Emisije zaradi izpuščanja -ugotovljeno ob sistemski kontro	3.127,320	[kg izpustov / a]	93.194,136	[kg izpustov / a]
C2-4 Emisije zaradi izpuščanja (odzračevanje, odplinjenje...)	3.314,299	[kg izpustov / a]	98.766,110	[kg izpustov / a]
C2-5 Emisije nepopolnega izgorevanja	3,773	[kg izpustov / a]	112,429	[kg izpustov / a]
C-4 Merilno reducirne postaje				
C4-1 Emisije difunduje MRP	136,760	[kg izpustov / a]	4.075,448	[kg izpustov / a]
C4-2 Emisije vzdrževanja	10,290	[kg izpustov / a]	306,642	[kg izpustov / a]
C4-4 Emisije - izredni dogodki	-	[kg izpustov / a]	-	[kg izpustov / a]
C4-5 Nepopolno izgorevanje	-	[kg izpustov / a]	-	[kg izpustov / a]
C-10 Točilna postaja zemeljskega plina				
C10-2 Emisije difunduje	33,900	[kg izpustov / a]	1.010,220	[kg izpustov a]
C10-3 Emisije zaradi izpuščanja (odzračevanje, odplinjenje...)	1.175,050	[kg izpustov / a]	35.016,490	[kg izpustov a]
Skupna vrednost izpustov v kilogramih	8.310,072	[kg izpustov /a]	247.640,140	[kg izpustov a]
Skupna vrednost izpustov v tonah	8,310	[t izpustov /a]	247,640	[t izpustov a]

Podjetje:

Energetika Ljubljana, d.o.o., Vrovska 62, 1000 Ljubljana

Vrsta emisij:

Prenos in distribucija zemeljskega plina, razen merilnih sistemov na točkah končne porabe in delov oskrbovalnih vodov med distribucijskim omrežjem in merilnim sistemom, ki se nahajajo na zemljišču končnih odjemalcev, ter podzemno skladiščenje in dejavnosti v obratih UZP

Lokacija vira emisij:

Distribucijski plinovodni sistemi na geografskih območjih Mestne občine Ljubljana in Občine Brezovica, Dobrova - Polhov Gradec, Dol pri Ljubljani, Ig, Medvode, Škofljica, Log Dragomer in Grosuplje

Pregled aktivnosti SOT v letu 2025

PRIMOŽ MATIČIČ

Sektor za oskrbo s toploto (SOT) je zadolžen za varno, zanesljivo in učinkovito obratovanje distribucijskih sistemov toplote za geografsko območje Mestne občine Ljubljana. To pomeni vročevodni sistem, ki je razvejan po večini mesta, parovodni sistem na območju Most in parovodni sistem na območju Šiške. Toploto, ki jo proizvedejo naši proizvodni viri, večinoma v soproizvodnji toplote in elektrike, distribuiramo po omrežjih in jo v toplotnih postajah predamo internim napravam naših odjemalcev.

Tudi v letu 2025 smo zagotovili varno, zanesljivo in učinkovito obratovanje omrežij in nemoteno oskrbo naših odjemalcev s toploto.

Intenzivno smo se ukvarjali s problematiko puščanja in sanacijo vročevodnega omrežja. Tekoče smo izvajali sistemsko kontrolo omrežij s podrobnimi pregledi jaškov in kolektorjev. Izvedli smo tudi termografsko snemanje omrežja iz zraka in sumljive točke podrobno preverili tudi z ročno IR-kamero. Sisteme za nadzor vlažnosti v predizoliranih cevovodih smo nadzirali z merjenjem in sledenjem referenčnih in lokacijskih vrednosti v geografskem informacijskem sistemu, po potrebi pa izvedli tudi tlačne preizkuse omrežja.

V letu 2025 smo opravili 48 intervencijskih posegov za odpravo poškodb na vročevodnem omrežju. V juliju je potrebno dodajanje vode v omrežje pričelo močno naraščati, zato

Obnova po Verovškovi vezano na ACL

smo z namenom odkritja puščanja izvajali preizkuse tesnosti celotnega vročevodnega omrežja po posameznih zapiralnih območjih (o tem smo podrobneje pisali v eni izmed predhodnih številčk Megavata). Prav težavno odkrivanje puščanja v poletni sezoni je bil tudi vzrok za nekoliko večje povprečno puščanje omrežja v letu 2025.

Na podlagi sistemskih kontrol omrežij, sočasnih gradenj in Načrta za obnovo glavnega vročevodnega omrežja so se tudi v letu 2025 nadaljevale sistemske obnove vročevodnega in parovodnega omrežja. Glavne obnove so potekale na Kumrovški, Linhartovi, Vodovodni, Verovškovi (TOŠ – Novartis, kolektor ACL in

Jarški cesti.

Za povečanje zanesljivosti obratovanja sistema daljinskega ogrevanja se je izvedla tudi nova sistemska povezava po Štembalovi ter zmanjšanje zapiralnega območja Kajuhova – Linhartova z vgradnjo novega jaška z zapornimi armaturami na Linhartovi cesti. Celovito so se obnovili tudi štirje vročevodni jaški in izvedla prestavitvev jaška na povezavi Linhartova – ČP Center na Vilharjevi, vezano na izgradnjo nove avtobusne postaje.

Za namen zanesljive manipulacije pri zauzavitvah na zapiralnih območjih vročevodnega omrežja smo v letu 2025 izvedli zamenjavo 17 kosov iztrošenih zapornih armatur. Sočasno

Prestavitev jaška na Vilharjevi

Dela v toplotni postaji

Zavarovanje armatur proti odpiranju med deli na parovodu

Intervencija na parovodu za Ljubljanske mlekarne

Kontrola parnega merilnika

Vgradnja zapornih armatur na Linhartovi

pa smo na zapiralnih območjih izvedli tudi druga vzdrževalna dela v jaških in toplotnih postajah: zamenjavo armatur manjših dimenzij, vstopnih ventilov V1, V2, kratkih vezi, cevi za odzračevanje in odvodnjavanje ter obnovo izolacije in novo protikorozijsko zaščito.

Pri vseh delih na omrežju Sektor za oskrbo s toploto tudi aktivno sodeluje z izvajanjem manipulacij na zapiralnih območjih, ki omogočijo izvedbo del, in s strokovno pomočjo, izhajajočo iz obratovalne prakse. Z organizacijskimi ukrepi pri izvedbah smo poskrbeli, da so odjemalci motnje v oskrbi zaradi obnov ali intervencijskih posegov čutili minimalno.

Izvajali smo tudi nadzor nad križanjem ko-

munalnih vodov na različnih lokacijah s ciljem, da so križanja omrežja izvedena tehnično pravilno in da ne prihaja do poškodb infrastrukture ENLJ. Pri tem je bilo največ pregledov na območju Tabora, Verovškove, Vodovodne, Linhartove, Ceste Ljubljanske brigade, Toplarniške, Korotanske, Vilharjeve, Litostrojske, Alme Sodnikove, Bohoričeve in v BTC, vezano na obnovo cestišč, izgradnjo EKK, vodovoda in kanalizacije, izvajanje vrtin ter drugega poseganja v varovani pas omrežij.

Izvajali smo kontrolo in vzdrževanje obračunskih merilnih naprav toplote na terenu s periodično menjavo 1.298 merilnih naprav zaradi poteka roka overitve ali izredne zamenjave ter vzdrževali in nadgrajevali sistem za daljinski prenos podatkov toplotnih postaj v Energetiko Ljubljana. Ta sedaj omogoča daljinski prenos iz 4.043 merilnih mest, od tega je 1.804 merilnih mest opremljenih s t. i. »pametnimi števcji«, ki poleg daljinskega prenosa podatkov omogočajo tudi beleženje ter spremljanje različnih, tako obračunskih kot tudi ostalih parametrov primarnega dela toplotne postaje.

Pri 891 odjemalcih, s katerimi imamo sklenjene pogodbe za vzdrževanje toplotnih postaj, smo preventivno vzdrževali njihove sisteme in izvajali kontrole ter nastavitve v smislu optimalnega delovanja, po potrebi pa strankam podali predloge in izvedli remonte toplotnih postaj.

Zagotavljali smo tudi obratovanje in vzdrževanje hladilnega postrojenja v Stožicah in na Verovškovi 62.

V Laboratoriju za toplotne števcje smo v letu 2025 izvedli 4.045 overitev merilnikov toplotne energije in vodomeroev za potrebe odjemalcev ENLJ in zunanjih naročnikov. Sprotno smo izvajali tudi tekoče vzdrževanje in razvoj preskusnih naprav in prostorov ter aktivnosti za vzdrževanje akreditacije in imenovanja laboratorija.

MEGAWAT

Obnova jaška križišče Trdinova / Cigaletova

Zamenjava armatur na Bratovski ploščadi

Ko se povezujemo, znanje in odgovornost stopijo skupaj

ANA ČERNOTA IN MARIJA ZABUKOVEC

V Skupini JHL nenehno uvajamo izboljšave, ki zaposlenim olajšajo delo, povečujejo učinkovitost ter spodbujajo razvoj znanj. V Energetiki Ljubljana so med pomembnejšimi novostmi vzpostavitev enotnega e-naslova za hišniško podporo, nadaljnje spodbujanje pravnega ločevanja odpadkov ter na ravni vseh podjetij v skupini uvedba e-učilnice Akademije Skupine JHL. Hkrati kadrovska služba aktivno skrbi za prepoznavnost skupine na trgu dela in pridobivanje novih sodelavcev. V nadaljevanju predstavljamo ključne informacije in aktivnosti, ki so pomembne za naše vsakodnevno delo in skupni razvoj.

Vzpostavljen nov e-naslov »hišnik«

Sodelavci v ENLJ smo že bili obveščeni o novem elektronskem naslovu jpe.hisnik@energetika.si, na katerega lahko sporočate potrebe po hišniškem vzdrževanju poslovnih prostorov in opreme oziroma morebitno odpravo škode na objektih in opremi.

Ne glede na to so na posameznih lokacijah sodelavci, ki so za to področje zadolženi, še vedno dosegljivi tudi osebno:

- **Verovškova ul. 62 (V62):**
Peter Otošec, tel. 051/608-528
 - **Verovškova ul. 70 (V70):**
Bojan Zupančič, tel. 031/707-651
 - **Toplarniška ul. 19 (T19):**
Mark Anthony Čebular, tel. 051/356-605
- POMEMBNO:** V primeru interventnih dogodkov (izliv vode, požar, okvara dvigala ...) je treba takoj kontaktirati varnostno-gasilsko službo na lokaciji:
- **V62:** 01/5889-100
 - **V70:** 041 309 630
 - **T19:** 051 809 507

Ločevanje odpadkov

Tudi ločevanje odpadkov je del prakse našega podjetja. Naša skupna, pa tudi osebna odgovornost vsakega posameznika je, da odpadke ločujemo pravilno.

Navodila za to, kako in kaj sortiramo med odpadke, so bila posredovana v januarju. Za lažjo predstavo so bile dodane tudi povezave do dokumentov – Navodila za ravnanje z odpadki (za vsako lokacijo), ki so objavljena na DNA.

Na kratko lahko še spomnimo, da se

koši za steklo, embalažo, papir, biološke in ostale komunalne odpadke nahajajo v vseh poslovnih stavbah Energetike Ljubljana, in sicer v vsakem nadstropju.

Tudi za odpadne tonerje in baterije je namenjen prostor, in sicer na naslednjih lokacijah:

- **V62:** v kleti pri skladišču
- **V70:** v veznem hodniku pri garderobah
- **T19:** v skladišču nevarnih odpadkov ter pri vhodu v tehnično stavbo

Akademija Skupine JHL

v začetku decembra 2025 smo vsi zaposleni prejeli povabilo k registraciji v **e-učilnico Akademije Skupine JHL**. Večina se nas je že uspešno registrirala. Nekatere sodelavke in sodelavci pa so tudi že uspešno zaključili s kakšnim učnim modulom. Gre za sodoben portal za e-izobraževanje, ki nam bo vsem skupaj in vsakemu posebej omogočal enostaven dostop do kakovostnih vsebin in stalen razvoj znanj. Akademija ponuja številna izobraževanja iz različnih strokovnih področij – od osebnega razvoja do tem, povezanih z našim vsakdanjim delom. Določene vsebine bodo obvezne, glede na aktualnost, delovno področje in nadaljnji razvoj, spet druge pa bodo dostopne v skladu z vašimi interesi ter možnostmi delovnega procesa. Za vse sodelavce, ki nimajo svojih ali skupnih računalnikov, smo vzpostavili tudi **info točke**.

Lokacije 1, 4, 5 in 6 iz spodnje razpredelnice so predvsem namenjene spremljanju izobraževanj **Akademije Skupine JHL**, lokaciji 2 in 3 pa služita le kot infomat (Intranet, DNA, Četrta pot).

Zap št.	Lokacija
1	V62 - sejna soba pri recepciji
2	T19 - pri jedilnici (kovinski steber-namenski)
3	T19 - pri tovrnem vhodu (kovinski steber-namenski)
4	T19 - sejna soba za varilnico
5	T19 - strugarna – pisarna
6	V62 - učilnica nad črpališčem

Kadrovska JHL za Skupino JHL

Tim kadrovske službe smo bili s svojim delovanjem za Skupino JHL v lanskem in letošnjem letu, poleg aktivnosti, katerih namen je nadgradnja obstoječega in pridobivanje novega znanja, s pomočjo katerega bomo delali bolje, lažje, učinkoviteje in kakovostneje, v lastno zadovoljstvo ter uspešno in učinkovito delovanje družbe oz. širše Skupine JHL in s tem v še večje zadovoljstvo naših uporabnikov, ponovno zelo prepoznavni tudi navzven.

KAJ SPADA V KATERI ZABOJNIK?

STEKLO

STEKLENICE, KOZARCI, STEKLENA EMBALAŽA ŽIVIL IN PLOJAC.

EMBALAŽA

PLASTENKE, KONZERVE IN PLOČEVNICE, TETRAPAK EMBALAŽA, PLASTIČNE VREČKE, PLASTIČNA IN ALU FOLIJA, EMBALAŽA IZ STIROPORA, OVIČKI CD-JEV IN DVD-JEV.

PAPIR

PISEMSKE OVOJNICE, PISARNIŠKI PAPIR, ČASOPISI IN REVIE, PAPIRNATE VREČKE, KARTONSKA EMBALAŽA IN LEPENKA.

BIOLOŠKI ODPADKI

OLUPKI SADJA IN ZELENJAVE, OSTATKI HRANE, POKVARJENA ŽIVILA (BREZ EMBALAŽE), PAPIRNATI ROBOČKI IN PRTIČKI, KAVNI FILTRI IN ČAJINE VREČKE.

PREOSTANEK ODPADKOV

ZAMAŠČENA IN Z ŽIVILI ZAMAŠANA EMBALAŽA, RAZBITA KERAMIKA IN PORCELAN, PLUTOVINASTI ZAMAŠKI, ZAŠČITNE MASKE IN ROKAVICE.

Še koristne in uporabne stvari zamenjajte, podarite, prodajte ali jih odložite v posebnem koticu v zbirnem centru Barje.

Kosovne in nevarne odpadke ter odpadno električno in elektronsko opremo odpeljite v zbirni center na Barje. Odlaganje odpadkov ob zabojnike in podzemne zbiralnice je prepovedano.

VODOVOD
KANALIZACIJA
SNAGA
skupina Javnih holdingov Ljubljana

■ ZUNANJI ČLEN V VERIGI

Zoran Stojinović

»Moj osebni moto je preprost: »Kako vam lahko pomagam?«

POGOVARJALA SEM SE RECHELLE NARAT

Če boste sodelovali pri kakšnem skupnem projektu v MOL, se vam lahko zgodi, kot se je meni. Kar naprej sem poslušala: »Bomo vprašali Zokija. Bo Zoki povedal ...« In jaz sem se čudila, zakaj ne rečejo gospod župan, ne pa kar »Zoki«? Sem si mislila: saj imamo res pridnega in aktivnega župana, ampak zakaj ga toliko obremenjujejo?

Kasneje sem spoznala, da obstaja še en priden Zoran, ki ga vsi poznajo, le da ta »Zoki« prihaja iz LPP. Je vodja službe Prevoz na klic in izjemen človek. Zoran Stojinović je pravi kavalir starega kova. Poskrbi za vse in nič mu ni odveč, kar je odlika kavalirja, ki naj bi bil moški plemenitih lastnosti in uglajenega vedenja.

Gospod Zoran, za vas bi človek lahko rekel, da se klonirate, saj ste povsod. »Bomo vprašali Zokija« pa tudi ne pomeni, da bodo poklicali župana, kajne?

Zoki je res kar pogost vzdevek, ki ga je mogoče slišati po ulicah Ljubljane. (smeh) Veliko komuniciram na dnevni ravni z različnimi službami v MOL, zato se moje ime verjetno večkrat znajde v pogovorih.

Moja osnovna naloga je skrb za skupino prevoza na klic v okviru LPP. Sem del ekipe, ki izvaja storitve Kavalir, Klinko Kavalir, Žale Kavalir, Prijatelj Kavalir in vlakec Urban. Vse te storitve potekajo na območju Mestne občine Ljubljana, njihovo bistvo pa ni zgolj prevoz, ampak predvsem poslanstvo – prijaznost, solidarnost in pomoč ljudem. To je vedno na prvem mestu.

Prisotni smo tudi v sosednjih občinah, kot sta Grosuplje in Domžale, kjer na enak način uresničujemo naše poslanstvo.

Ste neverjetno učinkoviti in z vami je zelo lepo sodelovati zaradi vaše pozitivne narave. Zdi se, da imate v resnici iz srca radi ljudi in svoje sodelavce. Koliko jih je v vaši ekipi?

Najlepša hvala za tako lepe besede – res mi veliko pomeni, da me vidite kot učinkovito in pozitivno osebo. To skušam vsak dan tudi živeti, ne samo pri delu, ampak tudi v odnosih z ljudmi. Vse popolnoma drži. Moj osebni moto je preprost: »Kako vam lahko pomagam?«

Vedno izhajam iz tega, da je človek na prvem mestu – naj bo to uporabnik naših storitev ali sodelavec. Verjamem, da se dober odnos, spoštovanje in pripravljenost pomagati vedno vrnejo.

To razmišljanje in energijo skušam pre-

našati tudi na svojo ekipo. Trenutno nas je 37 sodelavcev, ki skupaj skrbimo, da vse naše storitve potekajo nemoteno. Na svoje sodelavce sem res ponosen, saj vsak posameznik prispeva svoj del k temu, da naše poslanstvo ni samo beseda, ampak dejanje.

Vi osebno ste več kot kavalir, ste že kar prava urbana legenda. Vsi vas imamo že kar za svojega, ker se vedno zanesemo na vas. Kdo izmed vaših potnikov pa je vam ostal v spominu?

Iskreno povedano – takšne besede me kar malo zadenejo v srce. Težko se vidim kot kakšna »urbana legenda«, sem pa res hvaležen, da me ljudje sprejemajo kot nekoga, na katerega se lahko zanesejo. To mi pomeni največ.

Res je, v sklopu našega dela pogosto prevažamo tudi državne uradnike, predse-dnike ter znane osebnosti iz sveta športa, glasbe in drugih področij. Takšni trenutki so seveda zanimivi in posebni na svoj način. Meni so najbolj pri srcu naši vsakodnevni potniki, predvsem starejši. Z mnogimi smo skozi leta spletli prav poseben odnos. Nekaterih žal danes ni več med nami – gospa Jožica, Milja, Mirjana, Nada, Jelka ... To so imena, ki ne ostanejo samo v evidencah, ampak v srcih. In ko izvajamo naše poslanstvo na pokopališču Žale, vedno kdo izmed nas prižge svečko v spomin na skupne vožnje, pogovore in trenutke. To so tiste vezi, ki presegajo delo.

Kar se tiče dogodkov – nekaj jih je, ki jih ne bom nikoli pozabil. Turistu iz Izraela je postalo slabo na vlakcu Urban. Naša ekipa je reagirala takoj, brez oklevanja – s hitrim prevozom do urgence, brez čakanja na reševalno vozilo. Po besedah zdravnikov smo s tem dejanjem rešili življenje. Takšni trenutki te zaznamujejo.

Kaj vam riše nasmeh na obraz, ki ga imate vedno, ko vas srečamo? Komiki so znani po tem, da so na odru zabavni, doma pa ne? Ste tudi izven službe tako pozitivni ali ste ravno kontra?

Vse to, o čemer sva govorila, mi daje energijo in me žene naprej. Največ mi pomeni dobro in kakovostno opravljeno delo ter tisti občutek zadoščenja v srcu, ko veš, da si nekemu polepšal dan ali mu pomagal. V današnjem času se mi zdi, da je veliko stvari postalo samoumevnih, zato si še toliko bolj želim ohranjati in širiti vrednote, kot so prijaznost, spoštovanje in pripravljenost pomagati. Ko vse to združiš in zaključiš delovni dan, je skoraj nemogoče, da ne bi šel

Zoran Stojinović, vodja ljubljanskih Kavalirjev, je izjemno ponosen na svojo ekipo in na prispevek vsakega sodelavca k temu, da je poskrbljeno za prevoz meščanov in turistov v Ljubljani. Sam pravi, da ga veseli povezanost, srčnost in predanost sodelavcev v ekipi. Nas pa veseli, da imamo v Skupini JHL sodelavce kot je Zoran, ki ima tako rad svoje sodelavce, meščane, Ljubljano in svoje delo.

domov dobre volje. In to je pomembno – doma te čaka družina, kamor to energijo preneseš naprej. Takrat se res zaveš, kako lepo je življenje. Prav posebno mesto pa imajo tudi nogometne tekme, kjer nastopata moja sinova. Takrat sem predvsem ponosen oče. Ne glede na rezultat ju vedno spodbujam – tudi takrat, ko izgubita. Vedno jima rečem, da se iz poraza naučiš več kot iz zmage, da je pomembno priznati napako in prevzeti odgovornost, saj tako rasteš kot človek. Iskreno, mislim, da sem izven službe zelo podoben.

Ko pogledam našo ekipo danes, vidim povezanost, srčnost in predanost, ki presega delo. In v sebi čutim mir in ponos, ker vem, da hodimo po pravi poti. In če me vprašate, kaj me žene naprej – prav to: da skupaj dokazujemo, da prijaznost, poštenost in pomoč še vedno živijo. In da je življenje, kljub vsemu, res lepo. Zato večkrat z nasmehom rečem: »Zlata moja službica« – ker to zame res ni samo delo, ampak nekaj, kar nosim v srcu.

MEGAVAT

■ ČLEN V VERIGI

Marko Prašnikar

»S sodelovanjem, potrpežljivostjo in orientiranostjo proti istemu cilju je možno premikati meje«

POGOVARJALA SEM SE RECHELLE NARAT

So ljudje, ki tudi pri najbolj zahtevnih nalogah in projektih delujejo sproščeno in brez panike. Tokratni sogovornik Marko Prašnikar iz Sektorja za inženiring in razvoj (SIR) zagotovo sodi v to kategorijo. Ko smo pripravljali slavnostni dogodek ob otvoritvi polnilnega parka za alternativna goriva ter prvo javno polnilnico v Sloveniji za vozila na pogon z vodikom, je bil prav on tisti, ki nam je tehnično vse razložil in pomagal pri vsaki podrobnosti organizacije dogodka.

Šele ko opazuješ sodelavca v njegovem delovnem okolju – premraženega, v osebni varovalni opremi, ki mora kljubovati zahtevnosti vodika – in ga poslušáš, kako skromno govori o svojem delu, se zaveš, da je predstavitev takšnih poklicev ne le pomembna, temveč nujna. Gradnja infrastrukture in tehnične zahteve te polnilnice si je težko predstavljati, Marko pa je sodeloval pri vseh fazah projekta. Zato smo poklepetali z njim o njegovem delu in o tem, kdo Marko sploh je ter kaj počne.

Če se ne motim, je tvoj večji zadnji projekt, za katerega si bil zadolžen, gradnja polnilnice za vozila s pogonom na vodik. Kaj je bil zate tukaj največji izziv in v čem osebna priložnost za učenje?

Postavitev vodikove polnilnice je bila zame eden zahtevnejših projektov. Izzivom nam med načrtovanjem, gradnjo in zagonom sistema zagotovo ni manjkalo. Z inženirskega vidika smo pridobili specifična znanja in dodatno širino, ki jo bomo lahko uporabili pri naslednjih projektih.

Največji izziv je bila nedvomno interdisciplinarnost projekta, saj smo morali z usklajevanjem različnih področij (gradbeništvo, strojništvo, elektrotehnika, protieksplzijska in požarna varnost ...) iskati ustrezne rešitve ter zagotavljati njihovo popolno usklajenost.

Poleg pridobljenega znanja mi bo iz tega projekta najbolj v spominu ostala odlična usklajenost in uigranost projektne ekipe, s katero smo bili kos vsem izzivom. Naj bodo ti še tako zahtevni – s sodelovanjem, potrpežljivostjo in usmerjenostjo k istemu cilju je mogoče premikati meje.

Sodeloval si tudi pri postavitvi LNG-polnilnice. V čem je razlika med to in zadnjo gradnjo polnilnice (za vodik)?

Vzporedno z investicijo CNG-polnilnice na Letališki cesti sem sodeloval tudi pri gradnji LNG-polnilnice. Moje naloge so bile podobne

kot pri vodikovi polnilnici: skrb za nemoten potek projekta od začetnega načrtovanja do zagona polnilnice in predaje upravljalcem. Ob tem sem pokrival tudi področji načrtovanja električnih inštalacij in nadzora nad gradnjo.

Z vidika umeščanja v prostor in upravnih postopkov ni bilo bistvenih razlik, so pa velike razlike v tehnologiji. Tehnološki postopki pri LNG-polnilnici (utekočinjen zemeljski plin) so bili bolj usmerjeni v zagotavljanje nizkih temperatur. Za utekočinjenost zemeljskega plina je treba vzdrževati temperaturo pod $-160\text{ }^{\circ}\text{C}$. Ta tehnologija je že dobro poznana in uveljavljena.

Pri vodikovi polnilnici pa smo se soočali z drugačnimi izzivi – zelo majhno molekulo vodika in visokimi tlaki, ki pri obratovanju dosegajo do 350 barov za tovorna vozila in 700 barov za osebna vozila. Razlike so tudi pri zagotavljanju varnosti: pri uhajanju LNG se ta v tekoči fazi zadržuje pri tleh in nato izpari, medtem ko se vodik hitro dvigne in pomeša z zrakom.

V obeh primerih smo implementirali vrsto avtomatskih varnostnih sistemov, ki zagotavljajo zanesljivo zaščito ob morebitnih odstopanjih od normalnega obratovanja. Na koncu pa sledi še najlepši dan vsakega projektne usmerjenega inženirja – dan otvoritve oziroma predaje sistema v obratovanje. Takrat dobiš potrditev, da si svoje delo dobro opravil in da so bile odločitve projektne ekipe pravilne.

Delovnih izkušenj na specifičnih področjih imaš veliko. Kaj si po izobrazbi in koliko časa si v Energetiki?

Diplomiral sem na Fakulteti za elektrotehniko in Ljubljani in pridobil naziv diplomirani inženir elektrotehnike (smer avtomatika). Kasneje sem na isti fakulteti zaključil še podiplomski študij in pridobil naziv specialist tehnologije vodenja industrijskih procesov.

Po nekaj letih sem opravil strokovni izpit pri Inženirski zbornici Slovenije in pridobil naziv pooblaščen inženir, kasneje pa še strokovni izpit za preglednika električnih inštalacij ter inštalacij zaščite pred delovanjem strele.

Vsaka stopnja izobrazbe mi je skupaj z delovnimi izkušnjami doma in v tujini prinesla dodatno širino. Verjamem pa, da so prav izkušnje – tako pozitivne kot negativne – tiste, ki ob ustrezni izobrazbi oblikujejo dobrega inženirja.

Mineva že 10 let. Očitno v službi uživam, saj čas res hitro beži.

S teboj je izjemno prijetno sodelovati, saj si zelo odziven in pozitivna oseba. Imaš kakšen recept za to?

Marko Prašnikar je poudaril, da je bila postavitve prve javne polnilnice za vozila s pogonom na vodik z inženirskega vidika veliko izkustveno doživetje: pridobili so specifična znanja in dodatno širino, ki jo bodo lahko uporabljali na naslednjih projektih. A v spominu mu bo najbolj ostala odlična usklajenost in uigranost projektne ekipe, s katero so bili kos vsem izzivom.

Univerzalnega recepta nimam. Verjamem v preprosta načela: biti nasmehjan, prijazen, dostopen, korekten, strokoven, pošten in zanesljiv. Že z nasmehom, prijazno besedo ali humorjem lahko ljudi spraviš v dobro voljo.

Delaš v Sektorju za investicije in razvoj (SIR) pod »taktirko« Srečka Trunklja. Te kdaj zamika, da bi poskusil priložnost drugje? Kaj ti je najbolj všeč v vašem sektorju?

Če sem iskren, sem našel delovno mesto, ki je polno izzivov in obdano z odlično ekipo. V življenju potrebuješ čas in tudi nekaj sreče, da najdeš delo, ki te veseli in pri katerem uživaš.

V SIR smo usmerjeni v nove tehnologije in razvoj podjetja. Pod vodstvom namestnika direktorja g. Srečka Trunklja smo zelo povezani in dobro sodelujemo. Posebej bi izpostavil njegovo dostopnost, širino znanja in projektno usmerjenost. Te lastnosti se z njegovo pomočjo širijo po celotnem podjetju. S takšno ekipo je res prijetno sodelovati.

Marko, zaupaj nam še kaj o sebi. Si poročen, imaš otroke, si morda strasten nabiralec gob?

Sem zelo družinsko usmerjen, srečno poročen že skoraj 20 let in ponosen oče treh otrok. Hčerki sta že blizu polnoletnosti, medtem ko mi šestletni sin skozi igro ponovno pokaže otroško preprostost.

Za hobije v preteklih letih žal nisem imel veliko časa. Sem pa lani »zaposlil« okoli 20.000 marljivih delavk in postal direktor svojega prvega čebeljega panja. Gre za zanimiv hobi, ki te navduši nad pogosto pozabljenimi zakonitostmi narave – življenjskim poslanstvom, organiziranostjo in timskim delom.

■ SVET DELAVCEV

Mobing, diskriminacija in nadlegovanje

ANDREJ MOČILNIKAR, PREDSEDNIK SVETA DELAVCEV

Zaradi vedno aktualne tematike in ukvarjanja s to problematiko, ki je ena pomembnih nalog sveta delavcev, sem se udeležil strokovnega predavanja na temo mobing, diskriminacija in strateške rešitve.

V prvi vrsti so nam bile predstavljene predvsem razlike med mobingom, diskriminacijo in nadlegovanjem. Ker jih je pogosto težko ločiti, jih na kratko predstavljam.

Mobing

Mobing pomeni konfliktno komunikacijo na delovnem mestu med sodelavci ali med podrejenimi in nadrejenimi, pri čemer je napadeni delavec v podrejenem položaju in izpostavljen sistematičnim ter dolgotrajnim napadom ene ali več oseb z namenom izrinjenja iz delovne organizacije oziroma sistema.

Mobing delimo na več kategorij:

- napadi na možnost komuniciranja,
- napadi na socialne stike,
- napadi na socialni ugled,
- napadi na kakovost delovne in življenjske situacije,
- napadi na zdravje.

Prepoznamo ga po različnih dejanjih, kot so pretirana delovna obremenitev, širjenje govoric, dodeljevanje nalog pod ravnijo zmožnosti, zadrževanje informacij, elektronsko nadziranje, onemogočanje dostopa do delovnih sredstev, izolacija od sodelavcev, odvzem odgovornosti, izključevanje iz aktivnosti, žaljenje, poniževanje, ignoriranje mnenj, grožnje ali celo fizično nasilje.

Elementi mobinga se kažejo predvsem v ponavljajočem se negativnem, žaljivem ravnanju ali vedenju, usmerjenem v posameznika, ki mora biti sistematično in dolgotrajno.

Diskriminacija

Za razliko od mobinga je diskriminacija vsako neupravičeno neenako obravnavanje na podlagi osebnih okoliščin, kot so narodnost, rasa, spol, starost, invalidnost, vera, spolna usmerjenost ali druge osebne značilnosti.

Diskriminacija je lahko neposredna ali posredna. Neposredna diskriminacija pomeni, da je oseba zaradi določene osebne okoliščine obravnavana manj ugodno kot druga. Posredna diskriminacija pa nastane, kadar navidezno nevtralni pogoji ali pravila določeno skupino postavijo v slabši položaj.

Primeri diskriminacije so lahko neustrezni pogoji v razpisih za delovna mesta, različna plačila za enako delo, omejevanje napredo-

vanja ali različna obravnava zaposlenih brez zakonske podlage.

Nadlegovanje

Nadlegovanje pa pomeni vsako neželeno vedenje, povezano z osebno okoliščino, ki prizadene dostojanstvo posameznika ali ustvarja zastrašujoče, sovražno ali ponižujoče okolje. Pri tem ni bistven namen storilca, temveč učinek ravnanja na žrtev.

Za razliko od mobinga je lahko nadlegovanje tudi enkratni dogodek. Sem sodi tudi spolno nadlegovanje, ki vključuje neželeno verbalno, neverbalno ali fizično vedenje spolne narave.

Področja pravno urejata Zakon o delovnih razmerjih (ZDR-1, 45. člen – varovanje dostojanstva delavca pri delu) in Zakon o varnosti in zdravju pri delu (ZVZD-1, 24. člen – nasilje, trpinčenje, nadlegovanje in psihosocialna tveganja).

Delodajalec je dolžan sprejemati preventivne ukrepe, kot so interni akti, izobraževanja in ozaveščanje zaposlenih, ter zagotavljati učinkovite mehanizme za obravnavo

kršitev, vključno s pritožbenimi postopki in ustreznimi sankcijami.

Na predavanju smo si ogledali tudi primere iz sodne prakse. **Tudi v našem podjetju imamo sprejet pravilnik o preprečevanju mobinga in drugih oblik trpinčenja ter nadlegovanja, ki vključuje tudi imenovanje pooblaščenca za sprejem prijav.**

V okviru sveta delavcev deluje odbor za mobing in pravno varstvo zaposlenih, kjer je mogoče podati prijavo in poiskati pomoč.

Vsak izmed nas ima pomembno vlogo pri ustvarjanju spoštljivega delovnega okolja, zato je ključno, da s svojim ravnanjem prispevamo k preprečevanju vseh oblik trpinčenja in neprimerne vedenja.

MEGAT

Mobing, diskriminacija in nadlegovanje ključne razlike

MOBING

Dolgotrajno in sistematično negativno ravnanje (pritisk, izključevanje, poniževanje)

DISKRIMINACIJA

Neenako obravnavanje zaradi osebnih okoliščin (spol, starost, narodnost ...)

NADLEGOVANJE

Neželeno vedenje, ki prizadene dostojanstvo (lahko tudi enkratni dogodek)

Če doživite katero od oblik: prijavite, poiščite podporo.

■ ŽIVIMO ZDRAVO

Poslovna curling liga 2026

Več kot tekmovanje: važno je sodelovati in se družiti!

PRIPRAVILA IN ZBRALA TOMAŽ PRIMAR, VESNA ČIŽMAN

Poslovna curling liga 2026 ni bila le športni dogodek. Bila je prostor povezovanja, sodelovanja in grajenja odnosov. Pisarna je za nekaj ur zamenjala led, poslovni izzivi pa so postali športni. Januar in februar sta v središču mesta zaživela drugače – s smehom, navijanjem, zdravim rivalstvom in skupnimi zmagami. Ekipe so dokazale, da je prav ekipni duh tista prava moč, ki premika tako kamen kot ljudi.

Naši ekipe smo zastavili nekaj vprašanj, odgovarjal je podal Tomaž Primar, predsednik SKD Energetika TE-TOL:

Zakaj ste se prijavili, kdo je bil v ekipi?

Doris Kukovičič je dala pobudo, da se organiziramo in naredimo ekipo za curling. Zbrali smo se Tanja Šepec, Vanja Žitnik, Janez Grm, Boris Keber, Gregor Dolenc, Tomaž Dukarič in Tomaž Primar.

Kakšna je bila organizacija, kako so potekale tekme?

Organizacija je bila dobra, s sodniškimi odločitvami pa smo bili malo nezadovoljni, saj se nam niso zdele pravične.

Kako ste se naši heroji iz Energetike odrezali letos?

Glede na to, da smo se prvič udeležili curlinga in ga prej nismo poznali, smo bili z igro zelo zadovoljni, saj smo eno tekmo celo zmagali, kar je velik uspeh za našo ekipo.

Ali se že pripravljate na naslednje leto, vam je bil všeč ta način druženja?

Tudi naslednje leto se želimo udeležiti tekmovanja v curlingu, saj smo bili vsi navdušeni nad igro in druženjem.

Čestitamo naši ekipi, da je zbrala pogum in voljo, ter dobesedno »prebila led« v tej športni disciplini in nam bila v ponos, ko nas je zastopala v ligi. Upajmo, da se jim

bo drugo leto še kdo pridružil – če ne na ledu, pa v navijaški coni!

Enako čestitamo tudi organizatorju, JP LPT, ki je v zimskem času poskrbel za aktivno koriščenje prostega časa s sodelavci, odlično organizacijo Poslovne curling lige 2026 ter predstavil curling kot športno disciplino.

MEGAWAT

Curling ni le šport, temveč doživetje, ki združuje gibanje, razmišljanje in druženje.

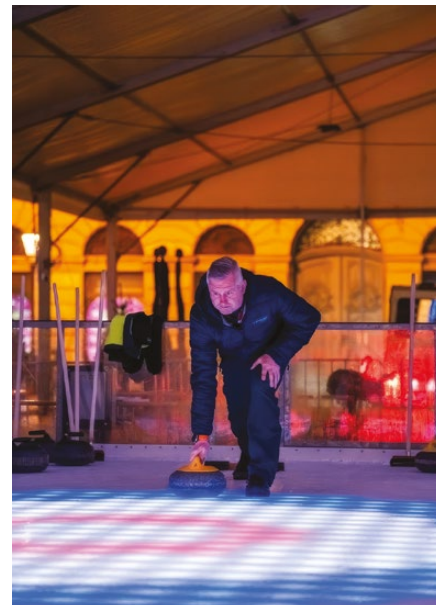
Združuje strategijo, natančnost in timsko delo, vse to pa se odvija na ledu v pravem zimskem okolju. Prav zaradi teh lastnosti je curling izjemno primeren tudi za druženje poslovnih partnerjev in sodelavcev, torej za podjetja, ki iščejo drugačno obliko druženja in povezovanja zaposlenih.

Igra temelji na drsenju težkih kamnov po ledu proti cilju, imenovanemu »house«. Vsak podani kamen zahteva premišljeno izbiro hitrosti, kota in moči, kar pomeni, da ima vsak met svoj pomen. Curling je izrazito timski šport, saj uspeh ekipe temelji na usklajevanju, komunikaciji in skupni strategiji. Vsak član ekipe ima pomembno vlogo – od podajanja kamnov do pometanja, s katerim se uravnava hitrost in smer kamna.

Tekme potekajo v sproščenem in prijetnem vzdušju, kjer se ekipe med seboj spodbujajo in ohranjajo športni duh. Curling slovi po svoji prijateljski naravnosti in korektnih odnosih med ekipami, kar še dodatno prispeva k pozitivni izkušnji vseh udeležencev.

Posebno čarobnost športu daje tudi zimski ambient. Igranje na ledu v hladnejšem delu leta ustvarja edinstveno vzdušje, ki ga je težko doživeti drugje. Obenem pa je curling šport, ki je dostopen praktično vsakomur – ne glede na starost ali fizično pripravljenost. Primeren je tako za popolne začetnike kot tudi za tiste, ki se želijo preizkusiti v nečem novem.

Zadovoljstvo vseh, ki so se udeležili letošnje Poslovne curling lige, je torej upravičeno, saj so prispevali in ustvarili to, kar presega šport: ekipno sodelovanje in povezovanje z drugimi v ligi.

VODIK

LJ LPP-357